

Verkondiging in de sint Jansbasiliek, 8/9 juli 2023 Veertiende zondag door het jaar¹

“Venite ad Me...Komt allen tot Mij die uitgeput zijt en onder lasten gebukt, en Ik zal u rust en verlichting schenken.”

Op weg naar school las ik deze woorden van Jezus elke dag. Heel groot stonden die geschilderd op de Heilig Hartkerk in Haarlem-Noord, op een reusachtig Godshuis dat bediend werd door paters Franciscanen. Nog tijdens mijn middelbare schooljaren bleek deze neo-gotische tempel overbodig en werden er appartementen gebouwd in de hoge kerkruimte. Ik kreeg niet de indruk dat de bewoners van deze vorstelijke woningen onder al te veel lasten gingen gebukt. Of misschien juist wel: de kooprijzen zullen niet mals zijn geweest. Boven deze woorden van Jezus stond een enorm Heilig Hartbeeld. Dag en nacht stond zijn Hart open voor allen die voorbij liepen of - zoals ik - fietste. Ik heb er een devotie aan overgehouden voor het Heilig Hart. In mijn eerste jaren na de basisschool had ik deze woorden van de Heer ook wel nodig. Na de kleine, overzichtelijke lagere school viel het massale college, meer dan duizend leerlingen - mij niet mee. Ik, twaalfjarige, voelde me het eerste jaar nogal verloren. Halverwege mijn weg naar school en terug naar huis las ik die woorden.

¹ Zacharia 9, 9-10; Romeinenbrief 8,9.11-13; Mattheus 11, 25-30

‘Rust en verlichting...Ik ben zachtmoedig en nederig van hart.’

Deze woorden streden in mijn aanvoelen wel een beetje met die enorme kerk, die daar trots boven de huizen van het Kleverpark uittorende.

Inderdaad, in de loop van de jaren moest de kerk noodgedwongen en hopelijk ook wel van harte de weg van Jezus volgen. Zij werd bescheiden van omvang. Zoals eerlijk gezegd ook wij geworden zijn. De basiliek is heel groot en verheven van aanzien, maar haar schip stroomt niet meer vol, behalve dan natuurlijk op Sint Jan. Ook in haar enorme gevel staat een beeld. Van Sint Jan natuurlijk en even vanzelfsprekend met een Lam. Hij laat ons zien Wie na hem zal komen: Jezus, die niet is als een leeuw maar als een lam. Hij zal niet hoog te paard door het leven gaan, maar op een ezel, het jong van een ezelin.

Geen paarden en strijdwagens, zegt de profeet Zacharia ons vandaag in de eerste lezing.

Zacharia schreef zijn profetieën na de terugkeer uit de ballingschap van de geloofsgemeenschap van Israël. Zeventig jaar hadden de gelovigen geleefd zonder de enorme tempel, die in puin lag, zonder de glorieuze eredienst, zonder een leven in een zekere weelde, deel uitmakend van een tempelgemeenschap die veel maatschappelijk aanzien bezat en macht.

Wat was er gebeurd met de gelovigen? Vergaten zij hun geloof en godsdienst? Eerlijk gezegd: vele wel, misschien wel de meerderheid. Maar niet alle gelovigen. Die zeventig jaar ballingschap had het volk nederig gemaakt, zachtmoedig. Zij waren teruggekeerd tot het hart van het geloof, ingekeerd in hun eigen hart. Wat blijft er over van jouw geloof nu je tot het blote bestaan en overleven bent teruggebracht?

Zachtmoedig en nederig van hart, leert Jezus ons vandaag.

“Redite ad cor”: wend je tot het hart, keer terug tot het hart. Zo luidde de wapenspreuk van Mgr. Jos Lescauwaet. Hij was van 1983 tot 1995 hulpbisschop van Haarlem. Dat was een bewogen tijd, vol van polarisatie, ontkerkelijking, kerkelijke strijd. In die stormachtige tijd was hij een van de weinigen die rustig bleef, die zachtmoedigheid beleefde en meedeelde. Keer terug naar je eigen hart, waar je kunt spreken met God. Bewaak je hart, laat je niet meevoeren met de storm van modes en voorbijgaande opvattingen.

Het hart van de mens wordt in de bijbel ook wel een tempel genoemd, tempel van de Heilige Geest. Paulus heeft het daarover vandaag, in de tweede lezing. “Als de Geest van God, die Jezus van de doden heeft opgewekt, in u woont, zal Hij die Christus Jezus van de doden heeft doen opstaan, ook uw sterfelijk lichaam eenmaal levend maken door de kracht van zijn Geest, die in u verblijft.”

Zeker de Heer woont in onze bouwwerken, kerken, klooster, kathedralen en basilieken. In het Heilig Sacrament is Hij ons dag en nacht nabij, de godslamp brandt. Het geloof is nog niet gedoofd. Maar evenzeer woont Hij in u en mij. En Hij wil graag bezocht worden. Daarvoor moeten we de weg gaan naar binnen, terugkeren tot ons hart. In onze tijd waarin de smartphone elk moment van rust opeist, valt dat niet mee. Arme leerlingen in de klas, vastgeketend aan hun telefoon. Wie zal hen bevrijden?

Laten we de zachtmoedigheid en de nederigheid van Jezus leren en Hem en onze naasten zoeken en aan het woord laten komen. En zo rust en verlichting vinden. Amen.

pastoor Nico van der Peet